

Na osnovu člana 39. Ustava Hercegovačko-neretvanskog kantona („Službene novine HNK“, broj: 2/98, 4/00 i 7/04), Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona, na sjednici održanoj __. __.2017. godine, donosi

Z A K O N
O OBRAZOVANJU ODRASLIH
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKOG KANTONA

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

Ovim Zakonom uređuje se:

- a) načela, ciljevi i oblici obrazovanja odraslih
- b) osnivanje i uslovi koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih
- c) programi obrazovanja odraslih
- d) obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih
- e) dokumentacija i evidencija i izdavanje javnih isprava u oblasti obrazovanja odraslih
- f) opća pitanja u vezi sa organizacijom, finansiranjem, upravljanjem i rukovođenjem procesom obrazovanja odraslih
- g) prava i obaveze nadležnih organa u oblasti obrazovanja odraslih
- h) druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih na području Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: *Kanton*).

Član 2.
(Upotreba rodno osjetljivog jezika)

Gramatički izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba roda.

Član 3.
(Obrazovanje odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih dio je jedinstvenog obrazovnog sistema Kantona.
- (2) Obrazovanje odraslih obuhvata cjelinu procesa učenja odraslih namijenjenu:
 - a) ostvarivanju prava na slobodan razvoj ličnosti
 - b) osposobljavanju za zapošljavanje, stjecanju kvalifikacija za prvo zanimanje, prekvalifikaciji, dokvalifikaciji, stjecanju i produbljivanju stručnih znanja, vještina i kompetencija
 - c) osposobljavanju za aktivno građanstvo.
- (3) Obrazovanje odraslih realizuje se na način i pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom, ukoliko drugačije nije regulisano posebnim zakonima.

Član 4.
(Značenje pojedinih izraza)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) *Andragogija* - nauka koja se bavi učenjem i obrazovanjem odraslih i didaktičko-metodičkim specifičnostima procesa obrazovanja odraslih; naglašava razlike u interakcijsko-komunikacijskom aspektu odgoja i obrazovanja odraslih;

- b) *Cjeloživotno učenje* - sveukupna aktivnost učenja tokom života, a s ciljem unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija unutar osobne i građanske, te društvene perspektive i/ili perspektive uposlenja, a obuhvata učenje u svim životnim razdobljima (od rane mladosti do starosti) i u svim oblicima u kojima se ostvaruje (formalno, neformalno i informalno), pri čemu se učenje shvaća kao kontinuirani proces u kojem su rezultati i motiviranost pojedinca u određenom životnom razdoblju uslovljeni znanjem, navikama i iskustvima učenja stečenim u mlađoj životnoj dobi;
- c) *Cjeloživotna karijerna orijentacija* - u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi se na niz aktivnosti koje omogućuju da građani svih uzrasta i u bilo kojem trenutku života identificiraju vlastite sposobnosti, kompetencije i interesovanja, da donesu odluke u pogledu svog obrazovanja, osposobljavanja i kvalifikacija i da upravlja vlastitim životnim putovima u obrazovnom, radnom i drugim okruženjima, u kojima se njihovi kapaciteti i kompetencije razvijaju i /ili koriste;
- d) *Obrazovanje odraslih* - dio obrazovnog sistema koji se organizuje za odrasle osobe kao cijeli skup procesa učenja, formalnih i ostalih, u kojem odrasle osobe razvijaju svoje sposobnosti, obogaćuju svoje znanje i unaprjeđuju svoje tehničke ili profesionalne kvalifikacije ili ih preusmjeravaju da bi zadovoljili svoje potrebe ili potrebe svojih društava;
- e) *Odrasli* su osobe starije od 15 godina koje nisu završile osnovno obrazovanje, odnosno osobe starije od 18 godina koja su završile osnovno obrazovanje i druge osobe koje se obrazuju;
- f) *Polaznik* je osoba koja pohađa programe obrazovanja odraslih;
- g) *Formalno obrazovanje odraslih* je učenje usmjereno od strane nastavnika ili instruktora koje se stječe u obrazovnim ustanovama, a prema nastavnim planovima i programima odobrenim od mjerodavnih obrazovnih vlasti;
- h) *Neformalno obrazovanje odraslih* je organizovani proces učenja i obrazovanja usmjeren ka usavršavanju, specijalizaciji i dopunjavanju znanja, vještina i sposobnosti prema posebnim programima koje izvode organizatori obrazovanja (redovne škole, centri za obuku, kompanije, agencije i slično), koji se odvija neovisno od službenog (formalnog) sistema obrazovanja i obično ne vodi stjecanju službenih potvrda (diploma i kvalifikacija);
- i) *Informalno učenje* je proces samostalnog učenja, stjecanja znanja, vještina, vrijednosti, stavova i sposobnosti u svakodnevnom životnom, radnom i socijalnom okruženju;
- j) *Samousmjereno učenje* označava aktivnosti u kojima odraslo lice samostalno uspostavlja kontrolu nad procesom učenja, kao i odgovornost za rezultate učenja;
- k) *Prvo zanimanje* je obrazovanje i osposobljavanje nakon završene osnovne škole s ciljem uključivanja u rad;
- l) *Dokvalifikacija* je dodatno stručno obrazovanje prema posebno utvrđenim diferenciranim programima, radi stjecanja višeg stupnja kvalifikacija u okviru istog zanimanja;
- m) *Prekvalifikacija* je obrazovanje i osposobljavanje koje osobi koja je već prethodno stekla neko stručno zvanje odnosno zanimanje omogućava da stekne nove kompetencije za obavljanje novog zanimanja ili nove profesionalne djelatnosti;
- n) *Specijalizacija* je obrazovanje i osposobljavanje u okviru istog zanimanja radi stjecanja posebnih znanja i radnih vještina;
- o) *Usavršavanje* je svaki oblik obrazovanja nakon završenog inicijalnog obrazovanja ili tokom radnog vijeka koje treba pomoći osobi da poboljša ili aktualizira svoja već stečena znanja i/ili kompetencije, da stekne nove kompetencije u pogledu profesionalnog napredovanja i da se osobno i profesionalno usavršava;
- p) *Osposobljavanje* je obrazovanje i osposobljavanje za uključivanje u rad nakon završene osnovne škole, za obavljanje jednostavnih i manje složenih poslova određenog zanimanja;
- q) *Posebni programi* su programi za povećanje općeg obrazovanja i kulturnog nivoa stanovništva i povećanje stručnih i drugih kompetencija;
- r) *Javno važeći obrazovni program* je program obrazovanja koji je donijelo, odnosno odobrilo, Ministarstvo, obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko-neretvanskog kantona (u daljnjem tekstu: *Ministarstvo*);
- s) *Ishodi učenja* su izjave o tome šta polaznik obrazovanja odraslih treba da zna, razumije i može da obavlja na kraju završenog procesa učenja, odnosno programa obrazovanja (znanja, vještine i kompetencije);

- t) *Znanje* je rezultat usvajanja informacija kroz proces učenja, odnosno skup činjenica, principa, teorija i praksi koje se odnose na područje rada ili izučavanja;
- u) *Vještine* predstavljaju sposobnost primjene znanja i korištenja principa "znati kako" da se izvrši određeni zadatak i da se riješi problem;
- v) *Kompetencije* su sposobnost primjene znanja, vještina i ličnih, socijalnih i metodoloških sposobnosti, na radnom mjestu ili tokom učenja, kako u privatnom tako i u profesionalnom razvoju;
- w) *Pismenost odraslih* obuhvata:
 - i. *osnovnu pismenost*, kao sposobnost odraslih da komuniciraju na vlastitom jeziku i da s razumijevanjem čitaju i pišu kratke, jednostavne izjave o njihovom svakodnevnom životu;
 - ii. *funkcionalnu pismenost*, kao sposobnost odraslih da razumiju i koriste medijske i druge informacije u svrhu planiranja i ostvarenja vlastitog razvoja, kao i sposobnost odraslih da se uključe u aktivnosti u kojima je pismenost, koja podrazumijeva i korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija, potrebna za njihovo bolje svakodnevno funkcionisanje i učešće u životu zajednice.

Član 5. **(Načela obrazovanja odraslih)**

Obrazovanje odraslih temelji se na načelima:

- a) javnosti
- b) cjeloživotnog učenja
- c) uvažavanja različitosti potreba i mogućnosti, prethodnih znanja i iskustava, te s tim u vezi i specifičnosti obrazovanja i učenja odraslih
- d) slobode izbora odgovarajućeg obrazovanja, kao i oblika, metoda i načina učenja
- e) dostupnosti i raznovrsnosti obrazovne ponude
- f) osiguranja odgovarajućeg kvaliteta obrazovanja
- g) promovisanja jednakih vrijednosti ishoda učenja u formalnom i neformalnom obrazovanju, te informalnom učenju
- h) profesionalnosti i odgovornosti organizatora obrazovanja odraslih, te profesionalnosti i etičnosti andragošskog kadra
- i) poštivanja ličnosti i dostojanstva svakog učesnika u procesu obrazovanja odraslih
- j) informisanja, savjetovanja i vođenja u daljnjem obrazovanju i/ili karijernom napredovanju
- k) povezivanje obrazovanja sa tržištem rada.

Član 6. **(Ciljevi obrazovanja odraslih)**

Ciljevi obrazovanje odraslih su:

- a) omogućiti odraslim osobama stjecanje najmanje osnovnog obrazovanja
- b) podići osnovnu i funkcionalnu pismenost odraslih
- c) osposobiti za zapošljavanje odrasle osobe koje nemaju završeno formalno obrazovanje i stjecanje kvalifikacija za prvo zanimanje
- d) omogućiti daljnje obrazovanje i obuku, odnosno mogućnost dokvalifikacije, prekvalifikacije i kontinuiranog stručnog usavršavanja tokom cijelog radnog i životnog vijeka
- e) omogućiti obrazovanje i stjecanje znanja, vještina i kompetencija u skladu sa ličnim sposobnostima, afinitetima i životnoj dobi pojedinca
- f) omogućiti formalno/javno priznavanje i potvrđivanje rezultata prethodnog učenja odnosno stečenih znanja, vještina i kompetencija, bez obzira na način njihovog stjecanja
- g) omogućiti prohodnost ka višim nivoima obrazovanja.

Član 7.
(Zabrana diskriminacije)

Obrazovanje odraslih je namijenjeno svima i u tom smislu ne može se ograničiti pristup obrazovanju odraslih, direktno ili indirektno, prema bilo kojoj stvarnoj ili pretpostavljenoj osnovi suprotnoj međunarodnom pravu, ustavu i zakonima.

Član 8.
(Oblici obrazovanja odraslih)

Obrazovanje odraslih realizuje se kroz:

- a) formalno obrazovanje
- b) neformalno obrazovanje
- c) informalno učenje
- d) samousmjereno učenje.

Član 9.
(Formalno obrazovanje)

- (1) Formalno obrazovanje odraslih je djelatnost koja se realizuje u javnim i privatnim obrazovnim ustanovama upisanim u Registar organizatora obrazovanja odraslih koji vodi Ministarstvo radi stjecanja općeg obrazovanja, odgovarajućih kvalifikacija, znanja, vještina i kompetencija u skladu sa propisanim standardima i normativima, te nastavnim planovima i programima koje donosi Ministarstvo.
- (2) Formalno obrazovanje odraslih obuhvata:
 - a) osnovno obrazovanje odraslih
 - b) srednjoškolsko obrazovanje odraslih
 - c) prekvalifikaciju, dokvalifikaciju, osposobljavanje i usavršavanje
 - d) visoko obrazovanje.
- (3) Formalno obrazovanje odraslih realizuje se u skladu sa javno važećim obrazovnim programima.

Član 10.
(Neformalno obrazovanje)

- (1) Neformalno obrazovanje odraslih označava organizovane procese učenja prema posebnim programima usmjerenim ka stjecanju znanja, vještina i sposobnosti radi lakšeg zapošljavanja, radi stjecanja vrijednosti i stavova odraslih za različite socijalne aktivnosti, te za lični razvoj.
- (2) Način, uslovi i vrijeme provođenja neformalnog obrazovanja odraslih utvrđuje se aktima organizatora neformalnog obrazovanja odraslih.
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih koje stekne status javno važećeg obrazovanja organizuju i realizuju organizatori obrazovanja odraslih iz člana 13. ovoga Zakona ukoliko ispunjavaju prostorne, materijalne, kadrovske i druge uslove propisane ovim Zakonom i Standardom i normativom za obrazovanje odraslih.
- (4) Vrijeme organizovanja neformalnog obrazovanja tokom godine utvrđuje se godišnjim programom rada organizatora neformalnog obrazovanja koji ga izvodi.

Član 11.
(Informalno i samousmjereno učenje)

- (1) Informalno učenje odraslih predstavlja neplanirane aktivnosti u kojima odraslo lice prihvata stavove i pozitivne vrijednosti, kao i znanja i vještine iz svakodnevnog iskustva i raznih drugih utjecaja i izvora iz svoje okoline.

- (2) Samousmjerenom učenju se odvija kroz aktivnosti kojima odraslo lice samo uspostavlja proces učenja i odgovornosti za rezultate tog učenja bez neposredne i kontinuirane pomoći drugih.
- (3) Znanja i vještine stečene informalnim i samousmjerenim učenjem odrasli mogu dokazivati neovisno o načinu na koji su stečeni polaganjem ispita na način regulisan posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.

Član 12.
(Javno važeće obrazovanje)

- (1) Javno važeće obrazovanje odraslih je obrazovanje koje se stječe po javno važećem obrazovnom programu osnovnog i srednjeg obrazovanja, ili po prilagođenom javno važećem obrazovnom programu ili dijelu tog programa, u skladu sa posebnim propisom koji uređuje tu oblast obrazovanja.
- (2) Odrasli mogu stjecati znanja, vještine i kompetencije po donesenom, odnosno odobrenom programu obrazovanja ili dijelu tog programa, u skladu sa ovim Zakonom.
- (3) Obrazovanje stečeno u smislu stava (2) ovoga člana, nakon provjere od strane ovlaštene ustanove je javno važeće obrazovanje i dokazuje se javnom ispravom.

II. ORGANIZATORI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 13.
(Organizatori obrazovanja odraslih)

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih, koji ispunjavaju uslove za obavljanje ove djelatnosti, obrazovanje odraslih mogu provoditi kao svoju redovnu djelatnost ili kao djelatnost koja prati redovnu.
- (2) Formalno obrazovanje odraslih u skladu sa ovim Zakonom, mogu provoditi: ustanove za obrazovanje odraslih, osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, ustanove za smještaj i brigu o licima sa posebnim potrebama, penološke i druge ustanove registrovane za ovu djelatnost pod uslovom da posjeduju odobrenje Ministarstva za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih, odnosno rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje programa obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *organizatori formalnog obrazovanja odraslih*).
- (3) Neformalno obrazovanje odraslih mogu organizovati i realizovati: osnovne škole, srednje škole, visokoškolske ustanove, ustanove za obrazovanje odraslih, škole/centri za učenje jezika, škole/centri za informacijsko-komunikacijske tehnologije, centri za kulturu i obrazovanje, auto-škole, ustanove za smještaj i skrb o osobama sa posebnim potrebama, penološke i druge ustanove, udruženja građana, gospodarski subjekti i druge pravne osobe koje su, između ostalog, kao svoju djelatnost navele neformalno obrazovanje odraslih (u daljnjem tekstu: *organizatori neformalnog obrazovanja odraslih*).
- (4) Organizatori obrazovanja odraslih djelatnost obavljaju u skladu sa Standardima i normativima za obrazovanje odraslih (u daljnjem tekst: *Standardi i normativi*) kojima se standardiziraju i normiraju prostor, oprema, kadrovi, nastavna sredstva i učila.
- (5) Standarde i normative iz stava (4) ovoga člana, te način i postupak za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih koje mora ispunjavati organizator obrazovanja odraslih koji izvodi formalne/javno važeće programe obrazovanja odraslih propisuje Ministarstvo.
- (6) Državna tijela i ustanove koje u skladu sa posebnim zakonima obavljaju stručno usavršavanje odraslih, obavljaju djelatnost stručnog usavršavanja u skladu sa zakonom kojim im je određena ta nadležnost i ne podliježu postupku odobravanja obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih u skladu sa ovim Zakonom.

Član 14.
(Osnivač ustanove za obrazovanje odraslih)

- (1) Ustanovu za obrazovanje odraslih, kao javnu, može osnovati Kanton ili jedinica lokalne samouprave.
- (2) Ustanovu za obrazovanje odraslih može osnovati domaće i strano fizičko i pravno lice (u daljnjem tekstu: *osnivač*) u svim oblicima svojine.
- (3) Za osnivanje, rad i statusne promjene ustanova za formalno obrazovanje odraslih primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama, u dijelu koji nije ovim Zakonom regulisan.
- (4) Osnivač za obrazovanje odraslih osigurava u cijelosti sredstva potrebna za osnivanje i rad ustanove, u skladu sa Standardima i normativima iz člana 13. stav (4).

Član 15. **(Uslovi za osnivanje)**

- (1) Ustanova za obrazovanje odraslih može se osnovati ako:
 - a) postoji potreba za njezinim osnivanjem, ukoliko se radi o javnoj ustanovi,
 - b) je osiguran adekvatan prostor koji ispunjava higijensko-tehničke i druge uslove u skladu sa Standardima i normativima,
 - c) ima potreban broj andragoških radnika i ostalih zaposlenih.
- (2) Osnivač ustanove za obrazovanje odraslih je dužan uz zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjavanju uslova za osnivanje i obavljanje djelatnosti ustanove za obrazovanje odraslih Ministarstvu dostaviti:
 - a) osnivački akt,
 - b) elaborat o opravdanosti osnivanja,
 - c) podatke o licu ovlaštenom za zastupanje,
 - d) dokaze o osiguranim uslovima u skladu sa Standardima i normativima,
 - e) dokaz o izvršenoj uplati sredstava na ime troškova provođenja postupka osnivanja od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.
- (3) Ostali organizatori formalnog obrazovanja iz člana 13. ovoga Zakona podnose zahtjev za izdavanje rješenja o ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih u skladu sa stavom (1) ovog člana.
- (4) Troškove iz tačke g) stava (2) ovoga člana snosi osnivač, a njihovu visinu utvrđuje Odlukom Ministarstvo.
- (5) Javne osnovne i srednje škole oslobođene su plaćanja troškova iz tačke g) stava (2) ovog člana.
- (6) Postupak utvrđivanja i provjere ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih organizatora formalnog obrazovanja odraslih, imenovanje povjerenstva, način rada povjerenstva propisuje Ministarstvo posebnim pravilnikom.

Član 16. **(Odluka o osnivanju)**

- (1) Odluka o osnivanju ustanove za obrazovanje odraslih osim sadržaja propisanih Zakonom o ustanovama, obavezno sadrži :
 - a) naziv osnivača,
 - b) naziv i sjedište ustanove,
 - c) vrstu programa za koje se osniva,
 - d) odredbe o tijelima ustanove i o upravljanju ustanovom i vođenju njezinih poslova,
 - e) osobu koja predstavlja i zastupa ustanovu i njezina ovlaštenja i odgovornosti,
 - f) zgrade i objekte koji će biti osigurani i koji će se koristiti,
 - g) izvore i način osiguravanja sredstava za rad,
 - h) način raspolaganja sa dobiti i pokrivanju gubitaka ustanove,
 - i) međusobna prava i obaveze osnivača i ustanove,
 - j) broj nastavnika i drugog osoblja,
 - k) rok za donošenje općeg akta, imenovanje organa upravljanja i rukovođenja,
 - l) te druga pitanja značajna za rad ustanove.
- (2) Ministarstvo utvrđuje usklađenost odluke o osnivanju sa zakonom.

Član 17.
(Elaborat)

Elaborat o opravdanosti osnivanja obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dužinu trajanja obrazovanja odraslih, vrste programa za obrazovanje odraslih koje planira realizovati, potrebe društva za obrazovanjem za određeno zanimanje, profil i stepen stručne spreme koji se stječe po završetku obrazovanja, ispunjenost uslova utvrđenih Standardima i normativima, finansijska sredstva potrebna za ispunjenje tih uslova, način osiguranja finansijskih sredstava za rad.

Član 18.
(Utvrđivanje ispunjenosti uslova za rad)

- (1) Ministarstvo obavještava osnivača ustanove za obrazovanje odraslih, odnosno organizatore obrazovanja odraslih iz stava (3) člana 15. ovog Zakona kao podnositelje zahtjeva za utvrđivanje ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih o urednosti dostavljenog zahtjeva iz člana 15. ovoga Zakona, te određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.
- (2) Rok za otklanjanje nedostataka iz stava (1) ovoga člana ne može biti dulji od 30 dana.
- (3) Smatra se da je osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stava (1) ovoga člana ne otkloni utvrđene nedostatke.
- (4) Ispunjenost uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih utvrđuje komisija koje imenuje ministar.
- (5) Po okončanju postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih Ministarstvo donosi rješenje koje je konačan upravni akt. (alt: žalba Vladi u roku 15 dana).

Član 19.
(Direktor ustanove)

- (1) U ustanovama za obrazovanje odraslih poslovodni i stručni voditelj je direktor.
- (2) Za direktora ustanove za obrazovanje odraslih može se imenovati osoba koja ima visoku stručnu spremu ili završen najmanje drugi ciklus sa ostvarenih minimalno 300 ECTS, ispunjava uslove za profesora ili stručnog suradnika srednje škole i ima najmanje pet godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima.
- (3) Direktora javne ustanove za obrazovanje odraslih imenuje upravno vijeće ustanove na osnovu konkursa koji se objavljuje u javnim glasilima, uz saglasnost osnivača.

Član 20.
(Registar organizatora obrazovanja odraslih)

- (1) Organizatori obrazovanja odraslih koji su ispunili uslove za osnivanje i obavljanje djelatnosti obrazovanja odraslih utvrđene ovim Zakonom upisuju se u Registar organizatora obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *Registar*) koji vodi Ministarstvo.
- (2) Upisom u Registar iz stava (1) ovoga člana organizator obrazovanja odraslih stječe status javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih.
- (3) Osnovne i srednje škole imaju status javno priznatog organizatora obrazovanja odraslih ukoliko ispunjavaju propisane uslove za obavljanje te djelatnosti, što se utvrđuje u skladu sa članom 15. ovog Zakona.
- (4) Organizator obrazovanja odraslih briše se iz Registra kad prestane ispunjavati uslove propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na osnovu Zakona.
- (5) Rješenje o brisanju iz Registra se objavljuje u „Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona“.
- (6) Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra donosi Ministarstvo.
- (7) Organizator obrazovanja odraslih se upisuje i u Sudski registar, te danom upisa stječe status pravne osobe.

Član 21.

(Provjera ispunjenosti uslova za rad)

- (1) Ministarstvo vrši provjeru ispunjenosti uslova za rad organizatora formalnog obrazovanja odraslih svake četiri godine.
- (2) Ako se prilikom kontrole utvrdi da organizator ne obavlja djelatnost na način utvrđen Zakonom ili ne ispunjava uslove propisane Zakonom, Ministarstvo će utvrditi rok za otklanjanje nepravilnosti koji ne može biti dulji od tri mjeseca.
- (3) Dok se utvrđene nepravilnosti iz stava (2) ovoga člana ne otklone, organizator obrazovanja odraslih ne može vršiti prijem i upis polaznika niti obavljati druge aktivnosti vezane za obrazovanje odraslih.
- (4) Ako organizator obrazovanja odraslih u roku iz stava (2) ovoga člana ne otkloni nepravilnosti, Ministarstvo donosi rješenje o zabrani rada i pokreće postupak brisanja organizatora obrazovanja odraslih iz Registra.
- (5) Rješenje o zabrani rada iz stava (4) ovoga člana je konačan upravni akt. (alt: žalba Vladi u roku 15 dana).

III. PROGRAMI OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 22.

(Programi obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih temelji se na planovima i programima obrazovanja odraslih ili dijelovima odgovarajućih programa za redovne učenike kojima odrasli stječu ključne i stručne kompetencije i kvalifikacije potrebne za lični i profesionalni razvoj, rad i zapošljavanje, kao i društveno odgovorno ponašanje, odnosno dopunjuju znanja, vještine, sposobnosti i stavove.
- (2) Programi iz stava (1) ovog člana obuhvataju programe:
 - a) čitanja, pisanja i računanja
 - b) vladanja maternjim i stranim jezicima
 - c) vladanja informacijsko-komunikacijskom tehnologijom
 - d) za rad u struci
 - e) za poduzetništvo i menadžment
 - f) kreativnog izražavanja i učestvovanja u kulturnim i umjetničkim događajima
 - g) za odgovorno obavljanje temeljnih građanskih prava i dužnosti i znanja o aktivnom građanstvu
 - h) za očuvanje i zaštitu okoliša, posebne socijalne vještine i sposobnosti
 - i) za stjecanje drugih znanja, vještina i stavova.
- (3) Broj i vrsta programa obrazovanja odraslih određeni su potrebama zajednice i pojedinaca, a u kontekstu: tržišta rada i mogućnosti zapošljavanja, specifičnih potreba regionalnog ili lokalnog okruženja u kojem se program izvodi, potreba poslodavca za određenim profilom zanimanja, potreba poslodavaca i/ili zaposlenika za osposobljavanjem ili usavršavanjem zbog uvođenja novih tehnologija ili procesa rada, potreba odraslih da stjecanjem novih i unaprjeđenjem postojećih znanja, vještina i sposobnosti osiguraju sebi bolje prilike za zapošljavanje, održe nivo zapošljavanja ili pokrenu vlastite poduzetničke djelatnosti, potreba odraslih da steknu i unaprijede druga znanja i vještine u cilju vlastitog samoostvarenja i dr.
- (4) Programom obrazovanja se propisuju nastavne oblasti i forme nastavnog rada kao i metodičko-didaktičke upute za njihovu realizaciju.
- (5) Program obrazovanja je prilagođen odgovarajućem stepenu obrazovanja, kao i dobi polaznika, njihovom prethodnom obrazovanju, znanju, vještinama i kompetencijama.
- (6) Programi obrazovanja odraslih mogu biti programi formalnog obrazovanja odraslih i programi neformalnog obrazovanja odraslih.

Član 23.

(Programi formalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih su:

- a) programi za stjecanje osnovnog obrazovanja odraslih
 - b) programi za stjecanje srednjoškolskog obrazovanja
 - c) programi prekvalifikacije
 - d) programi dokvalifikacije
 - e) programi osposobljavanja
 - f) programi usavršavanja
 - g) programi visokog obrazovanja.
- (2) Programe formalnog obrazovanja odraslih donosi Ministarstvo, nakon prethodno pribavljenog mišljenja Zavoda za školstvo odnosno Pedagoškog zavoda (u daljnjem tekstu: *Zavod*).
- (3) Donošenje programa obrazovanja odraslih mogu Ministarstvu predlagati organizatori obrazovanja odraslih, Zavodi, Zavod za zapošljavanje, Privredna komora, Obrtnička komora, nadležna ministarstva i drugi zainteresovani subjekti.

Član 24.

(Programi neformalnog obrazovanja odraslih)

- (1) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvataju raznovrsne programe usmjerene na stjecanje i unapređenje općih i profesionalnih znanja, vještina i sposobnosti, koje odraslima jačaju prilike na tržištu rada, olakšavaju njihovu društvenu integraciju ili doprinose njihovom vlastitom razvoju i „samoostvarenju“.
- (2) Programi neformalnog obrazovanja odraslih obuhvataju:
- a) programe stjecanja ili unaprjeđenja ključnih kompetencija
 - b) programe osposobljavanja
 - c) programe usavršavanja
 - d) programe zaštite okoliša i ekologije
 - e) programe stranih jezika
 - f) programe obuke za rad na računaru
 - g) programe poduzetništva i menadžmenta
 - h) programe edukacije o zdravlju i podizanju kvalitete života
 - i) programe obrazovanja za treću životnu dob
 - j) programe obrazovanja s ciljem zadovoljenja specifičnih obrazovnih i kulturnih potreba društvenih grupa
 - k) programe rada u struci
 - l) programe iz poznavanja nauke i tehnologije
 - m) programe kreativnog i umjetničkog izražavanja
 - n) drugih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za određene poslove u skladu sa zahtjevima i potrebama tržišta rada.
- (3) Programe iz stava (2) ovoga člana donosi organizator obrazovanja.
- (4) Program neformalnog obrazovanja odraslih, ukoliko je od posebnog interesa za Županiju, odnosno u slučaju odgovora na potrebe tržišta rada, na prijedlog Zavoda za zapošljavanje, Privredne komore ili Obrtničke komore, a po pribavljenom mišljenju Zavoda, može postati javno važeći obrazovni program, ukoliko bude odobren od strane Ministarstva.

Član 25.

(Sadržaj programa obrazovanja)

- (1) Programom obrazovanja odraslih se obavezno utvrđuje:
- a) naziv programa
 - b) cilj(evi) programa
 - c) nastavni predmeti/moduli i/ ili nastavni sadržaji
 - d) ishodi učenja
 - e) uslovi za upis
 - f) način i oblik izvođenja programa

- g) ukupno trajanje programa i trajanje programa po nastavnim predmetima/modulima i/ili nastavnim sadržajima (izraženo u nastavnim satima)
 - h) način provjere stečenih znanja i vještina
 - i) završetak programa i mogućnost daljnjeg napredovanja i usavršavanja (horizontalna i vertikalna prohodnost)
 - j) školska ili stručna sprema ili zanimanje ili opis znanja, vještina i kompetencija koje se stječu završetkom programa
 - k) kadrovski, didaktički, prostorni i drugi uslovi za realizaciju programa
 - l) pedagoške i andragoške osnove sa naglaskom na didaktičko-metodičke zahtjeve za realizaciju programa
 - m) način evaluacije programa.
- (2) Organizacija nastave iz pojedinih predmeta ili oblasti, napredovanje i način provjere znanja, vještina i kompetencija prilagođava se specifičnostima i potrebama, odnosno mogućnostima polaznika obrazovanja, prema andragoškim principima, u skladu sa programom.
 - (3) Program prekvalifikacije i program dokvalifikacije podrazumijeva obavezno utvrđivanje dopunskih ispita.
 - (4) Programom osposobljavanja utvrđuje se minimum prethodnog obrazovanja, znanja i vještina neophodnih za uspješno pohađanje programa.
 - (5) Programom usavršavanja utvrđuju se i dodatna znanja i vještine u određenoj oblasti u odnosu na trenutnu kvalifikaciju polaznika.

Član 26. **(Način izvođenja programa)**

- (1) Programi formalnog obrazovanja odraslih se mogu izvoditi:
 - a) redovnom nastavom
 - b) konsultativno-instruktivnom nastavom
 - c) kroz praktičan rad
 - d) druge primjerene načine.
- (2) Program može imati modularnu strukturu.
- (3) Polaznici su obavezni prisustvovati redovnoj nastavi.
- (4) Program obrazovanja odraslih može se izvoditi konsultativno-instruktivnom nastavom za polaznike koji nisu u mogućnosti svakodnevno prisustvovati redovnoj nastavi na način da konsultativno-instruktivna nastava u programima za stjecanje osnovnog i srednjeg obrazovanja, odnosno prekvalifikacije i dokvalifikacije može biti zastupljena sa najviše 30% od ukupno predviđenog trajanja nastave.
- (5) Konsultativno-instruktivna nastava se izvodi putem skupnih i individualnih konsultacija.
- (6) Skupne konsultacije se izvode s cijelom obrazovnom grupom i obavezne su za sve polaznike, a individualne konzultacije organizator obrazovanja je dužan organizovati prema potrebi polaznika uz obavezu osiguranja didaktičkih izvora znanja za samostalan rad polaznika.
- (7) Praktični rad se izvodi u punom fondu sati za sve polaznike obrazovanja.
- (8) Standardi izvođenja programa obrazovanja odraslih su sastavni dio Standarda i normativa.

Član 27. **(Programi koji se realizuju kroz praktičan rad)**

- (1) Programi koji se realizuju kroz praktičan rad mogu se ostvariti kod organizatora obrazovanja, kod poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja.
- (2) Ako se praktičan rad izvodi u objektima koji ne pripadaju organizatoru obrazovanja, međusobna prava i obaveze organizatora obrazovanja i poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja uređuju se ugovorom, a međusobna prava polaznika obrazovanja i poslodavca ili drugog organizatora obrazovanja uređuju se ugovorom o praktičnom radu.

Član 28.

(Osposobljavanje kod poslodavca)

- (1) Poslodavac može, radi prilagođavanja tržišnim zahtjevima i promjenama, novim tehnološkim i radnim procesima, organizovati različite oblike osposobljavanja i usavršavanja zaposlenih.
- (2) Osobe iz stava (1) ovog člana mogu u skladu sa ovim Zakonom da certificiraju stečeno znanje, vještine i sposobnosti polaganjem ispita u skladu sa članom 38. ovog Zakona.

Član 29.

(Zahtjev za odobravanje izvođenja programa)

- (1) Zahtjev za odobravanje izvođenja programa u sistemu formalnog obrazovanja registrovani organizator obrazovanja podnosi Ministarstvu.
- (2) Organizator obrazovanja odraslih uz zahtjev iz stava (1) ovoga člana prilaže:
 - a) program obrazovanja ukoliko već nije javno važeći
 - b) dokaze o kompetencijama andragoških radnika koji će realizovati program obrazovanja
 - c) dokaze o osiguranosti prostora, opreme i nastavnih sredstava zahtjevanih programom
 - d) dokaz o uplati naknade za troškove postupka, osim javnih osnovnih i srednjih škola.
- (3) Naknada iz tačke d. stava (2) ovoga Člana koristi se za troškove postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova za izvođenje programa, a visinu iste određuje Odlukom Ministarstvo.
- (4) Ispunjenost uslova za izvođenje programa utvrđuje Komisija za utvrđivanje ispunjenosti uslova za izvođenje programa koje imenuje ministar.
- (5) Po okončanju postupka utvrđivanja ispunjenosti uslova iz stava (4) ovoga člana, Ministarstvo donosi rješenje o ispunjenosti uslova za izvođenje programa koje je konačan upravni akt (alt. žalba Vladi).
- (6) Postupak odobravanja izvođenja programa bliže se reguliše Standardima i normativima.

Član 30.

(Aktivnosti na realizaciji obrazovanja odraslih)

Realizacija programa obrazovanja od strane Organizatora obrazovanja odraslih odvija se kroz slijedeće aktivnosti:

- a) planiranje sredstava za finansiranje programa obrazovanja
- b) objavljivanje javnog konkursa za realizaciju odgovarajućih programa obrazovanja odraslih
- c) upis polaznika
- d) izvođenje programa obrazovanja
- e) praćenje izvođenja programa obrazovanja i poduzimanje mjera koje su potrebne za unaprjeđenje te djelatnosti
- f) organizovanje ispita i provjera znanja i
- g) izdavanje javnih isprava.

Član 31.

(Objava programa obrazovanja)

- (1) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih obavezni su u posebnoj publikaciji predstaviti registrovane programe obrazovanja koje izvode, kao i organizaciju rada i prilikom upisa sa njima upoznati kandidate.
- (2) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih obavezni su na svojoj zvaničnoj internet stranici objaviti podatke o registrovanim programima koje realizuju s ciljem informisanja javnosti.

Član 32.

(Godišnji program rada)

- (1) Organizatori formalnog obrazovanja odraslih donose godišnji program rada za svaku školsku godinu.

- (2) Organizatori neformalnog obrazovanja odraslih donose godišnji program rada za svaku kalendarsku godinu.
- (3) Godišnji program rada iz stava (1) ovoga člana, kao i njegove eventualne izmjene i dopune organizator obrazovanja odraslih dužan je dostaviti Ministarstvu na saglasnost.

IV. POLAZNICI, ISPITI I PREDAVAČI U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Član 33.

(Polaznik obrazovanja odraslih)

- (1) Status polaznika obrazovanja odraslih (u daljnjem tekstu: *polaznik*) odrasli stječu upisom u program obrazovanja odraslih.
- (2) Status polaznika prestaje završetkom programa, ispisivanjem iz programa ili iz drugih razloga predviđenih ugovorom o obrazovanju ili važećim propisima.

Član 34.

(Upis polaznika)

- (1) Upis polaznika u programe formalnog obrazovanja vrši se na osnovu konkursa koji objavljuje organizator obrazovanja.
- (2) Programom se propisuju opći i posebni uslovi koje polaznik mora ispunjavati.
- (3) Konkurs sadrži:
 - a) opće i posebne uslove za upis
 - b) broj slobodnih mjesta za upis
 - c) broj rješenja o odobravanju izvođenja programa obrazovanja
 - d) način izvođenja programa, trajanje i uslove za njegovo završavanje
 - e) naziv javne isprave koja se izdaje po završetku i zvanje koje se stječe po završetku programa
 - f) visinu školarine po polazniku, ukoliko obrazovanje nije finansirano ili sufinansirano iz budžeta ili na drugi način
 - g) napomenu da će se prilikom izbora kandidata uzeti u obzir stepen ispunjenosti uslova u pogledu prethodnog obrazovanja i iskustva
 - h) popis potrebne dokumentacije za upis.
- (4) Upis polaznika u programe formalnog obrazovanja može se izvršiti i bez konkursa, a na osnovu izravnog sporazuma organizatora obrazovanja sa poslodavcem, u slučaju odgovora na hitne potrebe tržišta rada.
- (5) Uslove upisa u neformalne programe obrazovanja određuje organizator obrazovanja, a upis se vrši putem oglašavanja ili na osnovu neposrednog dogovora/sporazuma između organizatora obrazovanja i zainteresovanih poslodavaca ili pojedinaca.

Član 35.

(Ugovor o obrazovanju)

- (1) Pri upisu u formalni program obrazovanja odraslih, organizator je dužan sa polaznikom zaključiti ugovor o obrazovanju kojim se uređuju međusobna prava i obaveze tokom trajanja obrazovanja.
- (2) Ugovor iz stava (1) ovoga člana obavezno sadrži:
 - a) naziv, vrijeme trajanja i način završetka programa, kao i vrstu isprave koja se polazniku izdaje po uspješno završenom programu
 - b) oblike izvođenja obrazovnog procesa i mjesto njegovog izvođenja
 - c) visinu školarine i opis troškova obrazovanja koji su uključeni u školarinu
 - d) prava i obaveze polaznika za vrijeme obrazovanja, kao i načine prestanka statusa polaznika
 - e) prava i obaveze organizatora obrazovanja u pogledu realizacije obrazovnog procesa, kao i u slučaju prestanka rada
 - f) uslove raskida ugovora.

Član 36.
(Ocjenjivanje polaznika)

- (1) Praćenje i ocjenjivanje polaznika obrazovanja za stjecanje osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja vrši se u skladu sa propisima koji regulišu te oblasti obrazovanja.
- (2) Polaznici formalnih programa osposobljavanja i usavršavanja na kraju programa obavezno polažu ispit provjere stečenih kompetencija.
- (3) Način organizovanja i provođenja ispita u programima obrazovanja odraslih bliže će se urediti Standardima i normativima.

Član 37.
(Trajanje izvođenja programa)

- (1) Organizator formalnog obrazovanja odraslih svoje aktivnosti provodi u rokovima i u skladu sa važećim zakonima koji uređuju oblast iz koje se vrši obrazovanje.
- (2) Izvođenje programa za stjecanje osnovnog obrazovanja za odrasle traje za prvi (I.), drugi (II.), treći (III.), četvrti (IV.) i peti (V.) razred po tri mjeseca, za šesti (VI.), sedmi (VII.), osmi (VIII.) i deveti (IX.) razred po šest mjeseci.
- (3) Izvođenje programa za stjecanje srednje stručne spreme odraslih traje godinu manje od izvođenja programa za obrazovanje redovnih učenika.
- (4) Izvođenje programa prekvalifikacije i dokvalifikacije traje najmanje šest mjeseci.
- (5) Izvođenje formalnog programa osposobljavanja traje najmanje 120 sati.
- (6) Izvođenje programa usavršavanja nije vremenski ograničeno.
- (7) Izvođenje programa neformalnog obrazovanja nije vremenski ograničeno.
- (8) Neformalno obrazovanje odraslih se provodi prema iskazanoj potrebi tokom cijele godine u skladu sa Zakonom i godišnjim programom rada organizatora neformalnog obrazovanja.

Član 38.
(Dokazivanje znanja, vještina i kompetencija)

- (1) Odrasli mogu dokazivati znanja, vještine i kompetencije, neovisno o načinu na koji su prethodno stečeni, polaganjem ispita.
- (2) Ispite iz stava (2) ovog člana organizuje i provodi organizator formalnog obrazovanja odraslih koji izvodi program za stjecanje istih znanja, vještina i kompetencija i koji dobije ovlaštenje Ministarstva za provođenje ispita za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija.
- (3) Postupak davanja ovlaštenja organizatorima obrazovanje odraslih da mogu provoditi ispite za verificiranje prethodno stečenog znanja, vještina i kompetencija, kao i način organizovanja i provođenja ispita bliže će se urediti posebnim aktom koji donosi Ministarstvo.

Član 39.
(Izvođači programa obrazovanja odraslih)

- (1) Program obrazovanja odraslih izvode učitelji, nastavnici, profesori, stručni suradnici, predavači, treneri, voditelji, instruktori praktične nastave i dr. (u daljnjem tekstu: *andragoški radnici*).
- (2) Andragoški radnici moraju ispunjavati uslove propisane odgovarajućim programom obrazovanja odraslih.
- (3) Uslovi iz stava (2) ovoga člana ne mogu biti u suprotnosti sa odredbama o vrsti i stepenu stručne spreme i potrebnom pedagoško-psihološkom obrazovanju utvrđenom propisima koji regulišu odgovarajuću djelatnost obrazovanja.
- (4) U slučaju nedostatka kvalificiranog andragoškog kadra ili iz drugih opravdanih razloga, u procesu obrazovanja odraslih mogu biti angažovane i osobe koje su, uz posjedovanje ključnih stručnih kvalifikacija za izvođenje programa obrazovanja odraslih, prethodno i/ili dodatno osposobljena za rad sa odraslima.

- (5) Andragoški radnici imaju pravo i obavezu na kontinuirano stručno i andragoško usavršavanje.
- (6) Organizator obrazovanja odraslih dužan je jednom godišnje organizovati andragoško stručno usavršavanje svojih uposlenika.
- (7) Andragoški radnici zasnivaju radni odnos u ustanovama za obrazovanje odraslih u skladu sa Zakonom o radu.
- (8) Andragoški radnici i ostali radnici zasnivaju radni odnos u javnim ustanovama za obrazovanje odraslih putem javnog konkursa.

Član 40.

(Pomoćnički i majstorski ispit i ispit za obavljanje obrta)

- (1) Polaganje pomoćničkih ispita, majstorskih ispita i ispita o stručnoj osposobljenosti za obavljanje vezanih obrta, naziv, sadržaj i oblik isprave koja se stječe polaganjem navedenih ispita i nadzor nad zakonitošću organizovanja i provođenja ispita provodi se u skladu sa odredbama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima.
- (2) Program za polaganje majstorskog ispita za svako zanimanje donosi Ministarstvo.

V. DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA U OBRAZOVANJU ODRASLIH

Član 41.

(Obrazovne isprave)

- (1) Znanja, vještine i kompetencije stečene obrazovanjem odraslih u okviru formalnog obrazovanja ili neformalnog obrazovanja po javno važećim programima u skladu sa ovim Zakonom dokazuju se javnim ispravama.
- (2) Sadržaj i postupak izdavanja javnih isprava koje se stječu u sistemu obrazovanja odraslih uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.
- (3) Polaznicima programa neformalnog obrazovanja, nakon završetka programa i provjere znanja, vještina i sposobnosti, organizator obrazovanja o tome izdaje uvjerenje/potvrdu/certifikat/drugu ispravu, koja nema status javne isprave.
- (4) Ukoliko nakon završetka neformalnog programa nije bilo provjere znanja, vještina i sposobnosti, polaznicima se mogu izdati potvrde ili druge isprave koje nemaju status javnih isprava, ali iz kojih je evidentno da su bili učesnici određenog programa neformalnog obrazovanja, kao i stjecanje kojih znanja, vještina i sposobnosti je bilo predviđeno programom.

Član 42.

(Dokumentacija i evidencija)

- (1) Organizator obrazovanja odraslih koji je upisan u Registar iz člana 20. ovoga Zakona obavezan je voditi dokumentaciju i evidenciju o obrazovanju odraslih i može izdavati odgovarajuće javne isprave o završenom obrazovanju po javno važećim programima.
- (2) Andragoška dokumentacija i evidencija, između ostalog, obavezno uključuje:
 - a) matične knjige
 - b) dnevnike rada
 - c) programe obrazovanja
 - d) dokumente o upisu u program
 - e) ugovor o obrazovanju
 - f) evidencije o andragoškim radnicima
 - g) evidenciju o polaznicima
 - h) dokumentaciju o provjerama ishoda učenja
 - i) evidenciju o izdanim javnim ispravama.
- (3) Sadržaj, oblik, te način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije propisuje Ministarstvo.

- (4) Organizator obrazovanja odraslih ima pečat.

Član 43.
(Baze podataka)

- (1) Ministarstvo obavezno vodi evidencije organizatora obrazovanja odraslih, donesenih/odobrenih programa obrazovanja, andragoških radnika, te broja polaznika.
- (2) Reprezentativna udruženja poslodavaca, privredne i obrtničke komore vode evidencije poslodavaca kod kojih se može obavljati praktičan rad, te druge evidencije iz djelokruga njihovih aktivnosti u području obrazovanja odraslih.
- (3) Propisane evidencije o obrazovanju odraslih se objedinjuju u odgovarajuće baze podataka na nivou organizatora obrazovanja, kao i na nivou Ministarstva i drugih relevantnih organa i institucija.
- (4) Navedene baze podataka, kao i druge raspoložive baze podataka u oblasti rada, zapošljavanja i drugih relevantnih sektora služe isključivo u svrhu praćenja, analize i unaprjeđenja stanja obrazovanja odraslih, te planiranja njegovog razvoja uz obavezu poštivanja procedura koje su utvrđene Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

VI. PRAVO NA OBRAZOVNI ODMOR ZAPOSLENIH POLAZNIKA

Član 44.
(Pravo na obrazovni odmor)

- (1) Za učešće u programima obrazovanja odraslih koji se izvode u skladu sa ovome Zakonu, zaposleni polaznici mogu ostvariti pravo na obrazovni odmor u trajanju od najmanje sedam dana.
- (2) Ostvarivanje prava na obrazovni odmor utvrđuje se općim aktom poslodavca.
- (3) Radi ostvarivanja prava na obrazovni odmor radnik je obavezan poslodavcu dostaviti potvrdu o upisu u program obrazovanja odraslih, te potvrdu o učešću, odnosno o završetku programa.
- (4) Potvrde i dokaze o učešću u programu organizator obrazovanja izdaje polazniku bez naknade.

Član 45.
(Naknada plaće)

- (1) Pravo na obrazovni odmor iz člana 44. može se ostvariti uz naknadu plaće ili bez naknade plaće.
- (2) U slučaju da je zaposlenog polaznika na učešće u programima obrazovanja odraslih uputio poslodavac, za vrijeme korištenja obrazovnog odmora zaposlenom polazniku pripada pravo na naknadu plaće.

VII. PLAN, PRAĆENJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 46.
(Plan obrazovanja odraslih)

- (1) Obrazovanje odraslih na području Kantona sprovodi se u skladu sa Planom obrazovanja odraslih.
- (2) Plan obrazovanja odraslih je strateški dokument kojim se utvrđuje opći javni interes u obavljanju djelatnosti obrazovanja odraslih.
- (3) Srednjoročni plan obrazovanja odraslih donosi Ministarstvo za period od tri godine uz mogućnost izmjena i dopuna na godišnjem nivou.
- (4) Plan obrazovanja odraslih se priprema u skladu sa Vladinom strategijom i politikom obrazovanja i iskazanim potrebama, uz prethodno pribavljeno mišljenje Zavoda za školstvo, Pedagoškog zavoda, Službe za zapošljavanje Kantona, nadležnih ministarstava Kantona, Privredne komore Kantona, Obrtničke komore Kantona, udruženja poslodavaca Kantona i nadležnih organa jedinica lokalne samouprave, kao i na osnovu vlastitih saznanja.

- (5) Plan obrazovanja odraslih utvrđuje:
- a) prioritetne obrazovne oblasti obrazovanja odraslih
 - b) raspoređivanje programa obrazovanja odraslih na jedinice lokalne zajednice
 - c) okvirni obim sredstava za obrazovanje odraslih
 - d) program rada i dinamiku njihovog ostvarivanja.

Član 47.
(Nosioi praćenja i razvoja)

Nosioi praćenja i razvoja obrazovanja odraslih na području Kantona su: Ministarstvo, Zavod za školstvo i Pedagoški zavod.

Član 48.
(Zadaci Ministarstva)

- (1) Ministarstvo je zaduženo za praćenje, razvoj, vrednovanje i unaprjeđenje sistema obrazovanja odraslih.
- (2) U obavljanju djelatnosti iz stava (1) ovoga člana:
 - a) objavljuje javni poziv za izvođenje programa obrazovanja koji se finansiraju iz budžeta
 - b) obavlja analitičke i razvojne poslove u oblasti obrazovanja odraslih
 - c) usklađuje prijedloge stručnih tijela
 - d) obavlja nadzor nad radom organizatora formalnog obrazovanja
 - e) donosi, odobrava, inovira, prati i vrjednuje provođenje programa obrazovanja odraslih
 - f) potiče saradnju i učestvuje u provođenju programa i projekata u području obrazovanja odraslih
 - g) vodi propisane baze podataka i osigurava relevantne informacije vezane za praćenje stanja i razvoj oblasti obrazovanja odraslih
 - h) priprema analize obrazovanja odraslih na području Kantona
 - i) utvrđuje mogućnosti i u skladu sa istima kriterije za uspostavljanje, provođenje i nadzor sistematskog finansiranja obrazovanja odraslih.

Član 49.
(Zadaci Zavoda)

U sistemu obrazovanja odraslih Zavodi:

- a) daju stručna mišljenja u postupku donošenja programa u oblasti formalnog obrazovanja odraslih,
- b) prate i vrjednuju izvođenje programa obrazovanja odraslih i poduzimaju i predlažu mjere koje su potrebne za njihovo izvođenje
- c) obavljaju stručni nadzor i savjetodavno–instruktivnu djelatnost nad organizatorima formalnog obrazovanja odraslih i
- d) obavljaju i druge poslove u skladu sa ovim Zakonom.

Član 50.
(Komore i udruga poslodavaca)

- (1) Privredna komora, Obrtnička komora i udruženje poslodavaca Kantona:
 - a) organizuju savjetovanja i specijalizacije za uposlene
 - b) učestvuju u koncipiranju programa učenja uz rad
 - c) predlažu standarde praktičnih znanja
 - d) predlažu programe usavršavanja i osposobljavanja
 - e) vode registre poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad.
- (2) Način provjere i verifikacije poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad, sadržaj i način vođenja Jedinstvenog registra poslodavaca utvrđuje se pravilnikom koji donosi Ministarstvo, na prijedlog Privredne komore.

VIII. FINANSIRANJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Član 51. **(Značaj i finansiranje)**

- (1) Obrazovanje odraslih je zajednička odgovornost Kantona, jedinica lokalne samouprave, poslodavca, zaposlenika, privrednih i stručnih asocijacija, udruženja, naučnoistraživačkih i obrazovnih institucija i pojedinaca.
- (2) Finansiranje obrazovanja odraslih vrši se iz javnih sredstava, sredstava polaznika, poslodavaca, zavoda/službi za zapošljavanje, iz međunarodnih fondova, kroz odgovarajuće projekte, iz sredstava drugih zainteresovanih pravnih i fizičkih osoba i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 52. **(Sredstva koja osigurava Kanton)**

- (1) U budžetu Kantona obavezno se osiguravaju sredstva za:
 - a) troškove izvođenje programa osnovnog obrazovanja odraslih koji vrše javne ustanove za osobe koje imaju neprekidno mjesto prebivališta na području Kantona najmanje godinu dana prije raspisivanja javnog poziva,
 - b) troškove praćenja, unaprjeđenja i razvoja obrazovanja odraslih.
- (2) U budžetu Kantona se, u skladu sa mogućnostima, mogu osigurati sredstva za troškove izvođenja programa srednjoškolskog obrazovanja odraslih osoba koje imaju završenu samo osnovnu školu, te druge programe obrazovanja u skladu sa Planom obrazovanja odraslih iz člana 46. ovoga Zakona.
- (3) Izvođenje programa obrazovanja odraslih iz stava (2) ovoga člana se dodjeljuje organizatorima obrazovanja na osnovu javnog poziva.

Član 53. **(Sredstva koja osigurava jedinica lokalne samouprave)**

- (1) U svom budžetu jedinica lokalne samouprave osigurava sredstva za:
 - investicije i investicijsko održavanje u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač,
 - materijalne troškove poslovanja u svrhu obavljanja djelatnosti obrazovanja odraslih u ustanovama za obrazovanje odraslih kojima je osnivač.
- (2) U budžetu jedinice lokalne samouprave mogu se osigurati sredstva za troškove izvođenja programa.

Član 54. **(Akt o utvrđivanju cijene troškova obrazovanja odraslih)**

- (1) Ministarstvo utvrđuje minimalne cijene troškova obrazovanja odraslih na području Kantona.
- (2) Cijene troškova obrazovanja odraslih u odobrenim programima utvrđuje posebnim aktom organizator obrazovanja odraslih.
- (3) Na akt iz stava (2) ovoga člana organizatori obrazovanja odraslih koji provode programe formalnog obrazovanja dužni su od Ministarstva zatražiti saglasnost.

IX. NADZOR

Član 55. **(Nadzor)**

- (1) Stručni nadzor nad radom organizatora obrazovanja odraslih vrše Zavodi.
- (2) Inspeksijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i drugih propisa iz oblasti obrazovanja odraslih vrši Inspektorat Ministarstva.

X. KAZNE NE ODREDBE

Član 56. (Prekršaji i novčane kazne)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 do 3.000,00 KM kaznit će se za prekršaj ustanova za obrazovanje odraslih ako:
 - a) upiše polaznika suprotno odredbama člana 34.,
 - b) ne zaključi ugovore iz člana 27. i člana 35.,
 - c) izda javnu ispravu suprotno članku 41.,
 - d) ako realizuje programe obrazovanja odraslih u trajanju kraćem od propisanog člankom 37.;
 - e) ako programe obrazovanja izvode lica koja ne ispunjavaju uslove propisane odredbama člana 39.,
 - f) ako ne vode dokumentaciju i evidenciju u skladu sa člankom 42.,
 - g) troši nenamjenski javna sredstva iz člana 52. i 53.,
 - h) od polaznika naplati troškove koji se finansiraju javnim sredstvima iz člana 52. i 53.
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba u ustanovi za obrazovanje odraslih novčanom kaznom u iznosu od 500,00 do 1.500,00 KM.
- (3) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana ustanovi za obrazovanje odraslih može se izreći zaštitna mjera zabrane izvođenja programa u trajanju do šest mjeseci.
- (4) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana ovlašteni podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka je prosvjetna inspekcija.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57. (Upis u Registar i usklađivanje akata)

Pravni subjekti za obrazovanje odraslih koji su registrovani na području Kantona obavezni su u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona podnijeti zahtjev za upis u Registar organizatora obrazovanja odraslih koji vodi Ministarstvo i uskladiti svoja opća akta sa ovim zakonom.

Član 58. (Donošenje podzakonskih akata)

- (1) Ministarstvo će u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sljedeće pravilnike:
 - a) Standarde i normative obrazovanja odraslih
 - b) Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti uslova za rad organizatora formalnog obrazovanja odraslih
 - c) Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra organizatora obrazovanja odraslih
 - d) Pravilnik o postupku verificiranja prethodno stečenih znanja i vještina
 - e) Pravilnik o sadržaju i postupku izdavanja javnih isprava u obrazovanju odraslih
 - f) Pravilnik o sadržaju i način vođenja i čuvanja andragoške dokumentacije i evidencije
 - g) Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra poslodavaca kod kojih se obavlja praktičan rad.

- (2) Do stupanja na snagu Pravilnika iz stava (1) ovoga člana primjenjuju se odredbe važećih pravilnika koji regulišu oblast obrazovanja odraslih, osim odredbi koje su u suprotnosti sa odredbama ovoga Zakona.

Član 59.
(Prestanak važenja ranijih propisa)

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakona o srednjoškolskom odgoju i obrazovanju koje se odnose na obrazovanje odraslih.

Član 60.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenim novinama Hercegovačko-neretvanskog kantona.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON
S K U P Š T I N A

Broj:
Mostar,

PREDSJEDAVALAČI

Šerif Špago